

A gyapottok bagolylepke (*Helicoverpa armigera* Hübner) és a kukoricamolylepke (*Ostrinia nubilalis* Hübner) rajzásdinamikája és kártétele kukoricában, különös tekintettel a *Fusarium* és *Aspergillus* fertőzésekre

Takács Anna

Növényorvos mesterképzési szak, nappali munkarend

MATE, Növényvédelmi Intézet, Integrált Növényvédelmi Tanszék

Belső témavezető: Dr. Kiss József, egyetemi tanár, PhD, MATE, Szent István Campus, Növényvédelmi Intézet, Integrált Növényvédelmi Tanszék

A népszerűség folyamatos növekedése egyre nagyobb kihívássá teszi a megfelelő mennyiségű és minőségű mezőgazdasági termékek előállítását, amelyhez elengedhetetlen az integrált növényvédelmi (IPM) szemlélet alkalmazása.

Dolgozatom célja az IPM gyakorlati megvalósulásának egyes kritikus elemeinek – a monitoring, a beavatkozási döntéshozatal és a kártétel – vizsgálata, valamint ezek következményeinek elemzése, az IPM táblaszintű alkalmazásának támogatása érdekében. Kutatásom középpontjában a gyapottok bagolylepke (*H. armigera*) és a kukoricamolylepke (*O. nubilalis*) álltak, melyek biológiai jellemzőit, populációdinamikáját és a kukoricában okozott kártételeiket vizsgáltam 2024 és 2025 során saját gazdasági területen. A két faj egyedszámváltozásának folyamatos megfigyelésére csalogatóanyagot rajzásmegfigyelést alkalmaztam, kártevő-specifikus csapdákat telepítve kukorica állományba, amelyek a gyakorlatban is lehetővé teszik a védekezési beavatkozások pontos időzítését. A vizsgálatok során 4 × 10 mintanövényről fosztott csöveken értékeltem a csőtömeget, a szemtömeget és a károsodott szemek arányát. Különös figyelmet fordítottam a kártevők és a gombakórokozók közötti összefüggésekre. Laboratóriumi vizsgálatok során a csövekben előforduló *Fusarium* és *Aspergillus* kórokozók jelenlétét ellenőriztem, melyek mikotoxin-termelésük révén élelmiszerbiztonsági kockázatot jelentenek, hozzájárulva a termésítés egyik leg súlyosabb növényegészségügyi problémájához.

A gyapottok bagolylepke, a kukoricamolylepke és a *Fusarium*- illetve *Aspergillus* kórokozók évek óta jelen vannak Magyarországon, azonban az általuk okozott mezőgazdasági kár mennyiségi és minőségi tekintetben egyre fokozódik. E kihívások kezelése megfelelő integrált szemlélettel és előrejelző monitoring rendszerek alkalmazásával válik lehetővé, amelyek a fenntartható és biztonságos kukoricatermesztés kulcsfontosságú eszközei.